

PARTNERSCHAP
OPLEIDEN IN DE SCHOOL

Competentieontwikkeling van de startende leerkracht

van startbekwaam naar basisbekwaam

COMPETENTIEONTWIKKELING BINNEN OMGAAN MET VERSCHILLEN TUSSEN LEERLINGEN

Leerlingen verschillen van elkaar in mogelijkheden, kennis, vaardigheden, attitudes en motivatie over wat onderwezen gaat worden. Het doel van omgaan met verschillen is het maximaliseren van de leerprestaties van leerlingen door als leerkracht systematisch, planmatig en doelgericht te werken aan het verbeteren van de leeromgeving.

Tijdens de inductiefase versterk en concretiseer je de meest gebruikte vorm van omgaan met verschillen door interne differentiatie toe te passen¹. Daarnaast differentieer je ook door gebruik te maken van leren in coöperatieve groepen² en of vanuit de these van meervoudige intelligentie te werken³. Je gaat vanuit een positieve motiverende houding te werk.

Naast aandacht voor het omgaan met en het ondersteunen van zogeheten risicoleerlingen, heb je aandacht voor de beste presteerders, diegenen die excelleren, uitblinken, talentvol of hoog intelligent en –begaafd zijn.

Gedragsindicatoren

2.1 Je speelt tijdens het onderwijsleerproces optimaal in op verschillen tussen leerlingen:

- Je geeft duidelijke instructie aan individuele leerlingen;
- Je laat leerlingen een deel van de les samenwerkend leren;
- Je stuurt leerproces aan en houdt hierbij rekening met individuele verschillen;
- Je zorgt voor procesbegeleiding tijdens uitvoeren van de opdrachten;
- Je zorgt voor variatie aan werkvormen;
- Je leert leerlingen hoe te leren en laat ze verschillende leerstrategieën toepassen;
- Je bent op de hoogte van verschillende leerstijlen en kan de leerlingen met verschillende leerstijlen adequaat begeleiden;
- Je viert successen met leerlingen;
- Je stelt regels en routines met leerlingen op en handhaaft deze.

¹ Het doel van Interne differentiatie of beheersingsleren (mastery learning) is om alle leerlingen een bepaald niveau te laten behalen door te variëren in zaken als instructiewijze en instructietijd. Een bekende uitwerking is het basisstof – herhalingsstof – extra stof model. Dit model vinden we terug in de meeste lesmethoden. De basisstof vormt het streefniveau van een eenheid, de herhalingsstof zorgt ervoor dat de zwakkere leerlingen dit streefniveau toch behalen. De extra stof vormt een verdieping voor de leerlingen die zich de basisstof sneller eigen maken.

² Leren in coöperatieve groepen. Daarbij werken leerlingen samen in een heterogeen samengestelde subgroep. Voor de leraar is het een uitdaging omdat hij of zij taken moet vinden waarin alle leerlingen binnen een subgroep een waardevolle rol vervullen.

³ Meervoudige intelligentie. Meestal gaat het dan om het omgaan met verschillen in aanleg, belangstelling, leerstijlen, of belemmeringen als faalangst, dyslexie of ADHD.

PARTNERSCHAP
OPLEIDEN IN DE SCHOOL

2.2 Je concretiseert je positieve houding ten aanzien van school en leren met gerichte strategieën:

- Je helpt leerlingen begrijpen wat de waarde is van specifieke kennis;
- Je leert de leerlingen de vaardigheden die nodig zijn om leertaken uit te voeren;
- Je geeft duidelijk het doel van de leertaak aan en over wat de leertaak precies van de leerlingen vraagt;
- Je bent duidelijk over de eisen die je aan het resultaat stelt.

2.3 Je zet je planmatig in voor het verbeteren van de vorderingen van leerlingen:

- Je volgt leerlingen systematisch in hun vorderingen. Dat wil zeggen je geeft effectief instructie, je stemt je onderwijsdoelen, inhouden en didactiek af op verschillen tussen leerlingen en voortdurend - dus niet alleen bij de toets - reflecteer je op het effect van je lessen;
- Je geeft feedback gericht op de inhoud laat de leerling zien of hij op de goede weg zit of niet;
- Je geeft feedback gericht op het proces en ondersteunt de leerling in het ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden;
- Je organiseert en stimuleert dat leerlingen elkaar feedback geven op proces en product;
- Je past gericht leerstrategieën toe.